

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 30.11.2016 r.
COM(2016) 773 final

KOMUNIKAT KOMISJI

Plan prac dotyczący ekoprojektu na lata 2016–2019

Plan prac dotyczący ekoprojektu na lata 2016–2019

1. WPROWADZENIE

UE dysponuje szeregiem instrumentów ustawodawczych, dzięki którym cele polityki klimatyczno-energetycznej UE¹ znajdują przełożenie na różne wątki działań. Ekoprojekt, uzupełniony przepisami dotyczącymi etykietowania energetycznego, przyczynia się do realizacji nadrzędnego priorytetu Komisji zakładającego zwiększenie konkurencyjności Europy i pobudzanie tworzenia miejsc pracy i wzrostu gospodarczego; dzięki niemu zapewnia się równe warunki działania na rynku wewnętrznym, napędza się inwestycje i innowacje prowadzone w zrównoważony sposób oraz osiąga oszczędności po stronie konsumentów, jednocześnie redukując emisje CO₂. Przyczynia się on do tworzenia unii energetycznej i osiągnięcia celu w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r., wspólnie uzgodnionych celów klimatycznych oraz celu zakładającego pogłębiony i bardziej sprawiedliwy rynek wewnętrzny. Ramy ekoprojektu i etykietowania energetycznego należą do najskuteczniejszych instrumentów polityki na poziomie UE w zakresie propagowania efektywności energetycznej i, zgodnie z szacunkami, przyczyniły się one do osiągnięcia około połowy oszczędności energii założonych na 2020 r. Ramy prawne ekoprojektu i etykietowania energetycznego mają dwojaki cel – służą dopilnowaniu, aby na rynek wprowadzano bardziej energooszczędne produkty (dzięki ekoprojektowi), jednocześnie zachęcając konsumentów do kupowania najbardziej oszczędnych produktów w oparciu o użyteczne informacje i wzmacniając ich pozycję w tym zakresie (dzięki etykietowaniu energetycznemu). Wskutek takich działań ograniczane jest zużycie energii przez konsumentów i przedsiębiorstwa, a tym samym obniżeniu ulegają ich rachunki za energię i usługi komunalne. Ponadto zabezpieczony zostaje rynek wewnętrzny i zapobiega się zbędnym kosztom ponoszonym przez przedsiębiorstwa i konsumentów z powodu rozbieżnych wymogów krajowych.

Szacuje się, że dzięki wspomnianym ramom prawnym do 2020 r. osiągnięte zostaną oszczędności energii pierwotnej wynoszące około 175 Mtoe rocznie, co przekracza roczne zużycie energii pierwotnej Włoch. W przypadku konsumentów przekłada się to na niższe rachunki za energię o 490 EUR rocznie w przeliczeniu na gospodarstwo domowe. Ponadto szacuje się, że przedmiotowa polityka przynosi około 55 mld EUR rocznie dodatkowych przychodów w sektorze przemysłu, sektorze hurtowym i sektorze detalicznym, co po części może się przekładać na stworzenie do 800 000 bezpośrednich dodatkowych miejsc pracy w wymienionych sektorach. Wskutek tego ramy te służą zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego poprzez zmniejszenie importu energii do UE o ekwiwalent 1,3 mld baryłek ropy naftowej rocznie oraz ograniczenie emisji CO₂ o 320 mln ton rocznie².

Ograniczenie zapotrzebowania na energię jest jednym z 5 wymiarów strategii ramowej unii energetycznej³. Ambitna i efektywna polityka w zakresie ekoprojektu i etykietowania energetycznego pozostanie niezbędna we wspieraniu realizacji wyznaczonych przez Komisję priorytetów związanych z unią energetyczną i przyczyni się ona do osiągnięcia celów polityki klimatycznej uzgodnionych w ramach porozumienia klimatycznego z Paryża (COP21) z grudnia 2015 r.

¹ Strategia klimatyczno-energetyczna do 2020 r.: COM(2010) 639 final; Strategia klimatyczno-energetyczna do 2030 r.: COM(2014) 15 final.

² „Ecodesign Impact Accounting Study” [Badanie prezentujące skutki ekoprojektu], VHK, 2014.

³ COM(2015) 80 final.

Niniejszy plan prac dotyczący ekoprojektu wnosi wkład w nową inicjatywę Komisji dotyczącą gospodarki o obiegu zamkniętym⁴; w ramach tej inicjatywy promuje się przechodzenie do gospodarki o bardziej zamkniętym obiegu w UE poprzez szereg środków obejmujących cały cykl życia produktów i materiałów. Zwiększenie efektywności gospodarowania zasobami jest coraz pilniejszą koniecznością i coraz ważniejszym priorytetem politycznym w UE. Projekt produktu ma kluczowe znaczenie w tym względzie i może mieć znaczące skutki dla całego cyklu życia produktu, na przykład w zakresie zwiększenia trwałości produktu bądź ułatwienia jego napraw, ponownego użycia lub recyklingu. Dyrektywa w sprawie ekoprojektu obejmuje już wszystkie istotne czynniki oddziaływania na środowisko występujące w cyklu życia produktów, jednak dotychczas nacisk kładziono głównie na poprawę efektywności energetycznej. W przyszłości ekoprojekt powinien wносить znacznie większy wkład w rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym, na przykład poprzez bardziej usystematyzowane podejście do kwestii efektywności gospodarowania materiałami, takich jak ich trwałość i możliwość recyklingu.

Niniejszy plan prac określa priorytety działań Komisji w ramach ekoprojektu i etykietowania energetycznego na lata 2016–2019. Opierając się na działaniach podjętych na podstawie dwóch pierwszych planów prac, nowy plan prac przedstawia bieżące prace i zbliżające się przeglądy istniejących środków dla poszczególnych produktów; określa się w nim dodatkowe grupy produktów do dalszej analizy (poprzez badania, konsultacje z zainteresowanymi stronami oraz ocenę skutków) w celu przekazania informacji pod kątem ewentualnych wniosków Komisji dotyczących wymogów w zakresie ekoprojektu lub etykietowania energetycznego; oraz określa się, w jaki sposób ekoprojekt może lepiej przyczynić się do realizacji celów gospodarki o obiegu zamkniętym. W sumie nowe środki związane z nowymi produktami w niniejszym planie prac dotyczącym ekoprojektu, oprócz przeglądów istniejących środków, mogą potencjalnie przynieść łącznie ponad 600 TWh (lub 50 Mtoe) rocznych oszczędności energii pierwotnej w 2030 r. Wielkość ta jest porównywalna do rocznego zużycia energii pierwotnej w Szwecji, a także równoważna redukcji emisji CO₂ o około 100 mln ton rocznie w 2030 r.

2. ROLA PLANU PRAC DOTYCZĄCEGO EKOPROJEKTU

Zarówno dyrektywa w sprawie ekoprojektu, jak i etykietowania energetycznego są dyrektywami ramowymi. Zawierają one warunki i kryteria przyjmowania środków wykonawczych, w których określa się wiążące wymogi odnoszące się do każdej grupy produktów⁵. Priorytety dotyczące grup produktów, które będą badane w tych ramach, są ustalane w drodze regularnych planów prac przewidzianych w art. 16 ust. 1 dyrektywy w sprawie ekoprojektu, który stanowi, że Komisja publikuje „plan prac określający na następne trzy lata **orientacyjną listę grup produktów związanych z energią, które będą traktowane priorytetowo** przy prowadzeniu badań przygotowawczych oraz ostatecznym wprowadzaniu środków wykonawczych”.

Niniejszy nowy plan prac opiera się na pracach przeprowadzonych od połowy 2005 r. w odniesieniu do grup produktów wymienionych w art. 16 ust. 2 dyrektywy w sprawie

⁴ Plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym, COM (2015) 614/2 przyjęty w dniu 2.12.2015.

⁵ Przegląd istniejących środków wykonawczych znajduje się na następujących stronach internetowych: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/list_of_enegey_labelling_measures.pdf
https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/list_of_ecodesign_measures.pdf

ekoprojektu z 2005 r.⁶ (okres przejściowy) oraz na pierwszych dwóch planach prac na lata 2009–2011⁷ oraz 2012–2014⁸.

3. STAN OBECNY

3.1. Przyjęte środki wykonawcze

W wyniku przywołanej hierarchizacji Komisja rozpoczęła badania przygotowawcze, które doprowadziły do przyjęcia 28 rozporządzeń w sprawie ekoprojektu, 16 rozporządzeń delegowanych w sprawie etykietowania energetycznego i 3 uznanych umów dobrowolnych.

Ponadto dla tych grup produktów uruchomiono około 40 zleceń normalizacji. Wykaz istniejących norm zharmonizowanych uzupełniających rozporządzenia w sprawie ekoprojektu jest dostępny na portalu Europa⁹.

3.2 Prace w toku

W chwili przyjęcia niniejszego planu prac nadal trwają prace nad kilkoma zidentyfikowanymi priorytetowymi grupami produktów i są one na różnych etapach rozwoju. Poniższa tabela przedstawia ogólny zarys bieżących prac, jak również przewidywanych oszczędności, o ile są one możliwe¹⁰.

Wraz z niniejszym planem prac Komisja przyjmuje następujące środki o szacowanych możliwościach oszczędności energii pierwotnej wynoszących ponad 100 TWh rocznie w 2030 r.:

- środek związany z ekoprojektem dla produktów do ogrzewania powietrznego i produktów chłodzących¹¹;
- środek związany z ekoprojektem¹² i etykietowaniem energetycznym¹³ dotyczący dopuszczalnych odchyleń w celu poprawy badania produktów oraz ograniczenia możliwości oszustw;

⁶ Dz.U. L 191 z 22.7.2005, s. 29–58.

⁷ Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego - Ustalenie planu działań na lata 2009-2011 w ramach dyrektywy w sprawie ekoprojektu (COM/2008/0660 final).

⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/documents/eco-design/working-plan/files/comm-sw-d-2012-434-ecodesign_en.pdf

⁹ <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/>

¹⁰ Zgodnie z istniejącą praktyką w zakresie oceny skutków dla grup produktów objętych ekoprojektem zakłada się całkowitą efektywność konwersji wytwarzania energii elektrycznej przez elektrownie w całej UE na poziomie 40 % (czyli potrzebne jest 2,5 Mtoe paliwa z energii pierwotnej [gazu, ropy, węgla itp.] na każdą 1 Mtoe wytworzonej energii elektrycznej, za którą konsument końcowy otrzyma rachunek).

¹¹ Rozporządzenie Komisji w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów do ogrzewania powietrznego, produktów do chłodzenia, agregatów do oziębiania cieczy pracujących w wysokiej temperaturze oraz klimakonwektorów wentylatorowych. [C(2016) 7769 final].

¹² Rozporządzenie Komisji zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1275/2008, (WE) nr 107/2009, (WE) nr 278/2009, (WE) nr 640/2009, (WE) nr 641/2009, (WE) nr 642/2009, (WE) nr 643/2009, (UE) nr 1015/2010, (UE) nr 1016/2010, (UE) nr 327/2011, (UE) nr 206/2012, (UE) nr 547/2012, (UE) nr 932/2012, (UE) nr 617/2013, (UE) nr 666/2013, (UE) nr 813/2013, (UE) nr 814/2013, (UE) nr 66/2014, (UE) nr 548/2014, (UE) nr 1253/2014, (UE) 2015/1095, (UE) 2015/1185, (UE) 2015/1188, (UE) 2015/1189 oraz (UE) 2016/XXX [C(2016) 7769 final] w odniesieniu do dopuszczalnych odchyleń w procedurach weryfikacji. [C(2016)7767final].

¹³ Rozporządzenie delegowane Komisji zmieniające rozporządzenia delegowane (UE) nr 1059/2010, (UE) nr 1060/2010, (UE) nr 1061/2010, (UE) nr 1062/2010, (UE) nr 626/2011, (UE) nr 392/2012, (UE) nr 874/2012, (UE) nr 665/2013, (UE) nr 811/2013, (UE) nr 812/2013, (UE) nr 65/2014, (UE) nr 1254/2014, (UE) 2015/1094,

- zalecenie w sprawie samoregulacji¹⁴ zawierające wytyczne służące wsparciu przemysłu w zawieraniu dobrowolnych umów jako alternatywy dla regulacji.

Trwają dalsze prace, przedstawione w tabeli poniżej:

Środek	Stan	Przewidywane oszczędności energii pierwotnej w 2030 r.¹⁵ (o ile są możliwe; w TWh rocznie)
Chłodzenie komercyjne	Forum konsultacyjne odbyło się dnia 2.7.2014 Ukończono ocenę skutków	48
Kompresory	Forum konsultacyjne odbyło się dnia 29.9.2014 Trwa ocena skutków	5
Okna	Forum konsultacyjne odbyło się dnia 30.9.2015 Trwa ocena skutków	40 (jedynie wymogi w zakresie etykietowania energetycznego)
Obrabiarki i sprzęt spawalniczy	Forum konsultacyjne odbyło się dnia 6.5.2014 Trwa ocena skutków	9 (VA dotyczące obrabiarek; rozporządzenie w sprawie sprzętu spawalniczego)
Profesjonalne pralki, suszarki i zmywarki	Forum konsultacyjne odbyło się dnia 29.11.2013 Prace normalizacyjne w toku.	4
Serwery firmowe, sprzęt do przechowywania danych i sprzęt pomocniczy	Badanie przygotowawcze zakończono 8.15	Do 43 w przypadku pełnych wymogów produktowych Istotna możliwość oszczędności zasobów
Produkty związane z wodą	Badanie przygotowawcze zakończono 12.14 (jeszcze nie opublikowano)	Do 70 (i 1900 Mm ³ pobieranej wody) w 2025 r.; do 17 (i 700 Mm ³ pobieranej wody) w 2030 r.; (jedynie wymogi w zakresie etykietowania energetycznego)

(UE) 2015/1186 oraz (UE) 2015/1187 w odniesieniu do dopuszczalnych odchyleń w procedurach weryfikacji. [C(2016)7765 final].

¹⁴ Zalecenie Komisji w sprawie wytycznych dotyczących środków samoregulacji przyjętych przez branżę przemysłową zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE. [C(2016)7770 final].

¹⁵ Z wyjątkiem produktów związanych z wodą, w odniesieniu do których ujęto dane dotyczące oszczędności w 2025 r. i 2030 r.

Inteligentne urządzenia	Badanie przygotowawcze w toku	
Sterowanie oświetleniem/systemy oświetlenia	Badanie przygotowawcze w toku	
Piece przemysłowe i laboratoryjne	Forum konsultacyjne odbyło się dnia 16.5.2014. Na razie rozporządzenia EPr/EE nie będą proponowane (*)	
Przewody zasilające	Na razie rozporządzenia EPr/EE nie będą proponowane (*)	
Kotły parowe	Na razie rozporządzenia EPr/EE nie będą proponowane (*)	

(*) Wyniki badań przygotowawczych wskazują, że ekoprojekt (EPr) oraz etykietowanie energetyczne (EE) nie były najbardziej odpowiednimi opcjami regulacyjnymi służącymi efektywności energetycznej dla tych produktów i że inne instrumenty regulacyjne już obejmowały przynajmniej część istniejącego potencjału w zakresie oszczędności energii.

3.3. Przeglądy

Większość przyjętych dotąd środków wykonawczych związanych z ekoprojektem i etykietowaniem energetycznym zawiera zapisy dotyczące przeglądów, które należy wykonać w najbliższych latach. W poniższej tabeli przedstawiono zbiorczy zarys rozporządzeń podlegających przeglądowi do końca 2019 r., ze wskazaniem potencjalnych oszczędności energii i znaczenia możliwości oszczędności zasobów, o ile są one możliwe.

Podczas tych przeglądów Komisja zbada, w jaki sposób aspekty istotne dla gospodarki o obiegu zamkniętym, na przykład efektywne gospodarowanie zasobami, możliwość naprawy, możliwość recyklingu i trwałość, mogą zostać ocenione i uwzględnione podczas przeglądu istniejących środków.

Środek	Stan	Przewidywane oszczędności energii pierwotnej w 2030 r. (o ile są możliwe; w TWh rocznie)
Telewizory (przegląd) i wyświetlacze elektroniczne	Forum konsultacyjne odbyło się dnia 10.12.2014. Konsultacje pomiędzy służbami zamknięte. Powiadomienie WTO w toku	83 Istotna możliwość oszczędności zasobów
Zewnętrzne źródła zasilania	Forum konsultacyjne odbyło się dnia 29.4.2015. Zamiarem jest dostosowanie do nowych przepisów	6

	wprowadzonych w USA.	
Silniki elektryczne	Badanie przeglądowe zakończono w lipcu 2014 r. Trwa ocena skutków	75
Wentylatory	Badanie przeglądowe zakończono w marcu 2015 r. Trwa ocena skutków	25
Produkty oświetleniowe	Badanie przeglądowe zakończono w grudniu 2015 r. Trwa ocena skutków	125
Domowe chłodziarki i zamrażarki	Przegląd w toku	13 Istotna możliwość oszczędności zasobów
Zmywarki i pralki, w tym pralko-suszarki	Przeglądy w toku	11 Istotna możliwość oszczędności zasobów
Zużycie energii elektrycznej w trybie czuwania i wyłączenia przez domowy i biurowy sprzęt elektryczny i elektroniczny	Przegląd w toku	
Pompy wodne	Przegląd w toku	
Podgrzewacze wody i zbiorniki do przechowywania gorącej wody	Przegląd niektórych wymogów do września 2016 r.	
Odkurzacze	Przegląd szczegółowych wymogów dotyczących trwałości do września 2016 r.	
Komputery i serwery komputerowe	Przegląd w toku	Istotna możliwość oszczędności zasobów
Cyrkulatory	Przegląd w toku	
Klimatyzatory i wentylatory chłodzące	Przegląd do kwietnia 2017 r.	
Transformatory	Przegląd do czerwca 2017 r.	
Suszarki bębnowe	Przegląd do maja/listopada 2017 r.	Istotna możliwość oszczędności zasobów
Odkurzacze	Przegląd do sierpnia 2018 r.	
Kotły na paliwo stałe	Przegląd szczegółowego wymogu w zakresie certyfikacji przez osoby trzecie do sierpnia 2018 r.	
Miejskowe grzejniki powietrza zasilane paliwem stałym	Przegląd szczegółowego wymogu w zakresie certyfikacji przez osoby trzecie do sierpnia 2018 r.	
Grzejniki powietrza i wody	Przegląd do września 2018 r.	
Miejskowe ogrzewacze pomieszczeń	Przegląd do stycznia 2019 r.	
Urządzenia wentylacyjne	Przegląd do grudnia 2019 r.	

4. ORIENTACYJNA LISTA NOWYCH GRUP PRODUKTÓW W PRZYPADKU PLANU PRAC NA LATA 2016–2019

W ramach przygotowań do niniejszego planu prac Komisja przeprowadziła badanie w celu określenia kolejnych grup produktów związanych z energią, które miały znaczące możliwości oszczędności i nie zostały uwzględnione w okresie przejściowym ani we wcześniejszych planach prac. Projekt niniejszego planu prac został następnie ponownie przeanalizowany pod kątem planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym.

W badaniu dokonano ilościowej oceny możliwości oszczędności energii wynikających z poprawy ogólnej efektywności energetycznej dla każdej grupy produktów. Dodatkowo z punktu widzenia gospodarki o obiegu zamkniętym dokonano jakościowej oceny innych czynników oddziaływania na środowisko¹⁶ wymienionych w dyrektywie w sprawie ekoprojektu, a także oceny istniejącego ujęcia w przepisach tych czynników oddziaływania na środowisko. Końcowe sprawozdania dotyczące różnych zadań ujętych w badaniu są dostępne na specjalnej stronie internetowej¹⁷.

Przy opracowywaniu niniejszego planu prac i orientacyjnej listy grup produktów Komisja przeprowadziła konsultacje w ramach forum konsultacyjnego, zgodnie z wymogiem określonym w art. 18 dyrektywy w sprawie ekoprojektu, w celu uwzględnienia uwag przedstawicieli państw członkowskich i zainteresowanych stron¹⁸.

Możliwości oszczędności energii w przypadku pozostałych produktów związanych z energią wskazanych w badaniu są dla niektórych produktów mniejsze niż w przypadku produktów wskazanych we wcześniejszych planach prac. Dlatego też równoległe z przeglądem istniejących rozporządzeń Komisja będzie uruchamiała ukierunkowane badania w odniesieniu do produktów z wyżej wymienionego badania, które mają największe możliwości oszczędności:

- automatyka budynków i systemy sterowania;
- czajniki elektryczne;
- suszarki do rąk;
- dźwigi;
- panele słoneczne i falowniki;
- kontenery chłodnicze;
- myjki wysokociśnieniowe¹⁹.

Wyżej określone grupy produktów będą przedmiotem badań przygotowawczych, których celem jest szczegółowe poznanie możliwości poprawy stanu środowiska, w tym aspektów związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym określonych w rozdziale 5, oraz przedstawienie czynników służących określeniu wariantów strategicznych w późniejszych ocenach skutków.

¹⁶ W tym zużycie wody w fazie użytkowania: materiały (np. detergenty); obecność istotnych surowców, środków opóźniających palność, plastifikatorów (ftalanów) czy innych substancji toksycznych; obecność fluorowanych gazów; promieniowanie; bezpieczeństwo (wyciek paliwa, wibracje itp.); zdrowie (higiena, poziomy hałas itp.); trwałość (możliwość ponownego użycia, możliwość modernizacji, możliwość naprawy itp.); wycofanie z użycia (możliwość recyklingu, materiały wtórne); oraz bezpośrednie emisje do atmosfery, wody i gleby.

¹⁷ Zob.: <http://www.ecodesign-wp3.eu/documents>

¹⁸ Posiedzenie Forum Konsultacyjnego ds. Ekoprojektu, które odbyło się dnia 28.10.2015.

¹⁹ Przewiduje się, że z dostępnych wariantów strategicznych utrzymać można jedynie etykietowanie energetyczne, gdyż możliwości oszczędności energii nie wydają się uzasadniać wariantu ekoprojektu.

W przygotowywaniu ewentualnych środków wykonawczych określających wymogi dotyczące ekoprojektu lub etykietowania energetycznego dla produktów związanych z energią, o których mowa powyżej, Komisja jest związana kryteriami określonymi w art. 15 ust. 5 dyrektywy. Ponadto podjęte zostaną starania w celu uniknięcia nakładania się nowych przepisów z istniejącymi rozporządzeniami UE mającymi już zastosowanie do przedmiotowych produktów. W szczególności w odniesieniu do automatyki budynków i systemów sterowania nie zostanie zaproponowany żaden środek związany z ekoprojektem, gdy stwierdzone zostanie, że możliwości oszczędności energii w budynkach można ująć lepiej w drodze zmian w dyrektywie w sprawie charakterystyki energetycznej budynków lub dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej. Aby uniknąć tworzenia niepotrzebnych przepisów, nie zostanie zaproponowany żaden środek związany z ekoprojektem, jeżeli znaczna część możliwości oszczędności energii w dźwigach zostanie już ujęta w innych przepisach dotyczących ekoprojektu w sprawie ich części składowych, na przykład przepisach dotyczących silników elektrycznych.

Biorąc pod uwagę specyfikę **produktów ICT**, w odniesieniu do tych produktów (nieujętych w powyższych grupach produktów) proponuje się odrębne podejście, które będzie również w pełni uwzględniać ich możliwości związane z gospodarką o obiegu zamkniętym, co jest szczególnie istotne w przypadku telefonów komórkowych/smartfonów.

W przypadku produktów ICT bardzo trudne jest dokonanie wiarygodnych szacunków ich możliwości oszczędności energii, ze względu na niepewność co do przyszłych zmian na rynku. Ponadto w przypadku szybko zmieniających się sektorów produktów ICT pojawiły się pytania co do przydatności w tym kontekście procesu ekoprojektu/etykietowania energetycznego (trwającego średnio około 4 lat) służącego ustanowieniu minimalnych kryteriów efektywności energetycznej i efektywnego gospodarowania zasobami. Jednocześnie dobrowolne umowy, które zostały uznane w odniesieniu do niektórych grup produktów elektronicznych (tj. sprzętu do obrazowania, konsoli do gier i skomplikowanych urządzeń „set-top box”) jako alternatywa dla środków regulacyjnych, nie zawsze okazywały się szybsze w realizacji celów ekoprojektu. Ponadto umowa między UE a USA dotycząca programu Energy Star, na mocy której obie jurysdykcje ustaliły te same dobrowolne wymogi w zakresie efektywności urządzeń biurowych, będzie musiała zostać poddana przeglądowi przed jej wygaśnięciem w 2018 r. Wreszcie staranne rozważenia wymaga zwiększona łączność produktów, tak domowych, jak i przemysłowych, oraz pojawienie się inteligentnych urządzeń, a także ich wpływ na ogólną efektywność systemu.

W związku z tym, Komisja rozpocznie bardziej dogłębną ocenę następujących produktów ICT w celu ich ewentualnego uwzględnienia w planie prac dotyczącym ekoprojektu:

- bramy sieciowe (sprzęt sieci domowej);
- telefony komórkowe/smartfony;
- stacje bazowe.

Dzięki tej analizie będzie można określić najlepsze rozwiązanie w zakresie polityki na rzecz poprawy efektywności energetycznej powyższych produktów i szerszych aspektów gospodarki o obiegu zamkniętym. Wyświetlacze przeznaczone do przekazu treści i ładowarki bezprzewodowe zostaną ujęte w trwających pracach nad zmianą istniejących środków wykonawczych dotyczących ekoprojektu w odniesieniu do, odpowiednio, telewizorów i źródeł zasilania zewnętrznego.

5. WKŁAD W GOSPODARKE O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

Możliwość naprawienia, przerobienia lub recyklingu danego produktu oraz jego części składowych i materiałów zależy w dużej mierze od początkowego projektu produktu. Istotne

jest zatem, aby aspekty te były brane pod uwagę przy badaniu ewentualnych środków wykonawczych ekoprojektu. Dotychczas koncentrowano się na poprawie efektywności energetycznej produktów, pomimo że przepisy w zakresie efektywnego gospodarowania zasobami były częścią dyrektywy od jej pierwotnego przyjęcia w 2005 r. i zostały wprowadzone w odniesieniu do niektórych grup produktów poprzez kryteria dotyczące np. zużycia wody i trwałości.

W ramach niniejszego nowego planu prac Komisja zbada możliwość ustanowienia wymogów odnoszących się bardziej do danego produktu lub wymogów horyzontalnych w takich obszarach, jak trwałość (np. minimalny cykl życia produktów lub najważniejszych części składowych), możliwość naprawy (np. dostępność części zamiennych i instrukcji napraw, konstrukcja umożliwiająca naprawę), możliwość modernizacji, konstrukcja umożliwiająca demontaż (np. łatwość demontażu pewnych części składowych), informacje (np. oznaczenie części z tworzyw sztucznych), łatwość ponownego użycia i recyklingu (np. unikanie niezgodnych z przepisami tworzyw sztucznych), emisja gazów cieplarnianych i innych, a także możliwość dalszego tworzenia naukowych podstaw opracowania odpowiednich kryteriów spełniających wymogi określone w dyrektywie w sprawie ekoprojektu. Prace te zostaną podjęte zarówno dla nowych grup produktów określonych w rozdziale 4, jak również dla zbliżających się przeglądów istniejących środków dla poszczególnych produktów wymienionych w rozdziale 3, biorąc pod uwagę szacowane koszty i korzyści wynikające z proponowanych środków, jak również załącznik II do dyrektywy, zgodnie w którym w przypadku wymogów na rzecz poprawy efektywności środowiskowej produktów należy unikać znacznych strat efektywności czy użyteczności dla konsumentów. Ponadto każdy wymóg musi być możliwy do sprawdzenia i wykonania.

W szczególności należy w sposób bardziej usystematyzowany zbadać możliwość poprawy w zakresie opracowywania wymogów dotyczących efektywnego gospodarowania materiałami w rozporządzeniach dotyczących produktów. W tym celu Komisja opracuje zestaw instrumentów gospodarki o obiegu zamkniętym dla ekoprojektu, na przykład w formie wytycznych w celu ujęcia aspektów efektywnego gospodarowania zasobami i materiałami dla nowych grup produktów oraz w celu zmiany istniejących środków wykonawczych. W oparciu o dogłębną analizę zestaw taki może zawierać konkretne przykłady, w jaki sposób można ująć powyższe kwestie w wymogach odnoszących się do danego produktu lub wymogach horyzontalnych.

Komisja poprawi również metody bardziej usystematyzowanego przyjmowania wymogów dotyczących efektywnego gospodarowania materiałami w nowych i podlegających przeglądowi przepisach dotyczących produktów. W tym celu przyjęto wniosek o normalizację do europejskich organizacji normalizacyjnych dotyczący aspektów efektywnego gospodarowania materiałami²⁰. Zakres tego wniosku obejmuje przede wszystkim następujące aspekty:

- wydłużenie okresu użytkowania produktu;
- zdolność ponownego użycia części składowych lub poddania recyklingowi materiałów przy wycofaniu z użytku;
- wykorzystanie ponownie użytych części składowych lub materiałów poddanych recyklingowi w produktach.

Normy, które mają być przygotowane zgodnie z przywołanym wnioskiem o normalizację, będą mieć charakter ogólny i pomogą przy opracowywaniu norm odnoszących się do danego produktu lub norm horyzontalnych mogących uzupełnić ostateczne wymogi dotyczące

²⁰ Decyzja Komisji C(2015) 9096 przyjęta dnia 17.12.2015.

aspektów efektywnego gospodarowania materiałami, takich jak możliwość naprawy czy recyklingu.

Celowi temu będą również służyć trwające prace nad śladem środowiskowym produktu.

6. NADZÓR RYNKU I WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Szacuje się, że 10 %–25 % produktów na rynku nie spełnia wymogów dotyczących ekoprojektu i etykietowania energetycznego. Wskutek tego traci się około 10 % przewidywanych oszczędności energii. W ujęciu bezwzględnym odpowiada to około 17 Mtoe energii pierwotnej rocznie. Również konsumenci są wprowadzani w błąd i mogą otrzymywać wyższe rachunki za energię. Państwa członkowskie są odpowiedzialne za nadzór rynku i, choć w ostatnich latach nastąpiła znaczna poprawa w zakresie działań wdrożeniowych, należy uczynić więcej, aby zmniejszyć liczbę obecnych na rynku UE produktów niezgodnych z przepisami.

W celu poprawy egzekwowania przepisów Komisja już ułatwia współpracę między krajowymi organami nadzoru rynku za pośrednictwem grup współpracy administracyjnej („ADCO”) ds. ekoprojektu i etykietowania energetycznego. Ponadto Komisja wspiera specjalne wspólne projekty nadzoru, na przykład finansowany przez UE projekt „EEpliant”, i będzie kontynuować te działania w przyszłości. Poprawie egzekwowania przepisów będą również służyć rozporządzenia Komisji w sprawie dopuszczalnych odchyłeń w procedurach weryfikacji wymienione w pkt 3.2, jak również wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia w sprawie etykietowania energetycznego, który jest obecnie przedmiotem negocjacji międzyinstytucjonalnych²¹.

Unia Europejska jest jednym ze światowych liderów w zakresie tworzenia minimalnych wymogów efektywności energetycznej oraz etykietowania energetycznego produktów. Wiele innych państw przyjmuje podobne podejścia, a oddziaływanie naszych przepisów i wzoru etykiety A-G ma skalę międzynarodową. Ponadto UE odgrywa ważną rolę w zakresie międzynarodowej normalizacji. Działania te są ważne dla europejskich przedsiębiorstw, jako że sprzyjają one bardziej jednolitym globalnym warunkom działania, ograniczają koszty przestrzegania przepisów i stwarzają możliwości działania zagranicą.

Dlatego też Komisja będzie kontynuować współpracę z innymi jurysdykcjami, dążąc do bardziej globalnej konwergencji norm, metod badań oraz, o ile to możliwe, minimalnych wymogów, na przykład poprzez międzynarodową normalizację, umowy dotyczące poszczególnych produktów lub w ramach dwustronnych umów handlowych.

²¹ COM(2015) 341 final.

7. PERSPEKTYWY

W najbliższych latach Komisja planuje prowadzenie prac nad następującymi priorytetami:

- (1) ukończenie bieżących prac regulacyjnych dotyczących produktów wskazanych w poprzednich planach prac;
- (2) przeprowadzenie przeglądu istniejących środków wskazanych w rozdziale 3;
- (3) rozpoczęcie badań przygotowawczych dotyczących grup produktów wskazanych w rozdziale 4;
- (4) zwiększenie wkładu dyrektywy w sprawie ekoprojektu w gospodarkę o bardziej zamkniętym obiegu;
- (5) ułatwienie ściślejszej współpracy między państwami członkowskimi w zakresie nadzoru rynku w celu lepszego egzekwowania istniejących rozporządzeń;
- (6) zacieśnienie współpracy z międzynarodowymi partnerami w celu ułatwienia dalszej konwergencji metod badań i pomiarów oraz, o ile to możliwe, minimalnych wymogów w zakresie charakterystyki energetycznej.